

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
T 070 333 44 44

Onze referentie
2025-0000218922

Bijlage
Bijdragen Gemeentenieuws van
SZW 2025-5

Datum 13 oktober 2025
Betreft Gemeentenieuws van SZW 2025-5

Hierbij ontvangt u het Gemeentenieuws van SZW 2025-5. Deze nieuwsbrief wordt tevens verzonden aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Het Gemeentenieuws van SZW 2025-5 gaat in op de volgende onderwerpen:

1. Routekaart Financiële Zorgen uitgebreid met preventie, checklists en businesscase VISH
2. Datadeling van het Tijdelijk Noodfonds Energie met gemeenten voor aanvullende ondersteuning aan huishoudens om energiekosten te verlagen.
3. Nieuw: informatiepunt zetikdestap.nl
4. De minister van SZW erkent 26 Ontwikkelpaden
5. Gemeente heeft een belangrijke rol bij het recht op kinderopvangtoeslag
6. Tozo vorderingen bedrijfskapitalen
7. Vangnet Participatiewet uitgebreid voor gemeenten met meerjarige tekorten
8. Belastingplan 2025: Compensatie aan medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven
9. Publieke en private partijen gaan landelijk intensiever samenwerken aan de (regionale) arbeidsmarkt
10. Maatwerk kostendelersnorm artikel 18 Participatiewet
11. Wijzigingen in systematiek financiering inburgering voor gemeenten
12. Save the date: Congres 5 jaar Amsterdamse Familieschool 6 november 2025

13. Congres Samen Opgeteld & programma Verbinden Schuldendomein – 3 december
14. Conferentie Handhaving Sociale Zekerheid in de Praktijk
15. Online themabijeenkomst CompetentNL
16. Nieuwe tijdvakken voor subsidie uit het ESF+
17. Save the date: ESF event 2025

Datum

13 oktober 2025

Onze referentie

2025-0000218922

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

De Staatssecretaris Participatie
en Integratie,

Mariëlle Paul

J.N.J. Nobel

1. Routekaart Financiële Zorgen uitgebreid met preventie, checklists en businesscase VISH

De [routekaart Financiële Zorgen](#) van de VNG is ten aanzien van drie onderdelen uitgebreid:

- Het thema [preventie](#) is aan de routekaart Financiële Zorgen toegevoegd. Gemeenten vinden hier de vernieuwde handreiking Preventie boordevol bouwstenen en inspiratie voor lokaal beleid en de uitvoering van schuldpreventie, met specifieke aandacht voor life events en financiële educatie. Ook vinden gemeenten daar actiekaarten rond 16 belangrijke life events en 3 sjablonen voor postkaarten aan inwoners.
- Vanuit het programma *Verbinden Schuldendomein* zet de VNG sterk in op overzicht en toepasbaarheid. Daarom maakt de VNG bij de routekaart gebruik van [checklists](#). Ze maken de informatie overzichtelijk en behapbaar, zodat gemeenten snel en laagdrempelig aan de slag kunnen met wat ze nodig hebben. De checklists zijn praktisch inzetbaar in teamoverleggen, als inspiratie voor een actieplan, bij beleidsontwikkeling of gewoon om snel inzicht te krijgen in de inhoud van de routekaart.
- Voor snelle schuldenrust bij inwoners met schulden is er de [Verwijsindex Schuldhulpverlening \(VISH\)](#). In de routekaart is hiervoor een aparte businesscase opgenomen, zodat het voor gemeenten helder is welke voordelen de aansluiting bij VISH heeft. De inzet van VISH is bovendien een onderdeel van de [basisdienstverlening](#).

2. Datadeling van het Tijdelijk Noodfonds Energie met gemeenten voor aanvullende ondersteuning aan huishoudens om energiekosten te verlagen

Om huishoudens die moeite hebben met het betalen van hun energierekening te ondersteunen, is in april 2025 het Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE) opengesteld. De enorme toeloop liet zien dat veel huishoudens nog altijd financieel in de knel komen door de hoogte van de energierekening. Blijvende inzet op het verduurzamen van de woning is daarom essentieel. Hierdoor krijgen huishoudens op de lange termijn meer grip op hun energiekosten.

Bij de aanvraag voor steun via TNE zijn huishoudens twee vragen gesteld. Allereest konden zij vrijblijvend toestemming geven om hun contactgegevens aan de eigen gemeente te verstrekken, indien zij aanvullende hulp wensen bij het verlagen van de energierekening. Daarnaast kon de aanvrager aangeven of het huishouden in een koop- of huurhuis woont. Het wel of niet invullen van deze vragen had geen consequenties voor het verdere aanvraagproces. Zo'n 151.000 huishoudens hebben akkoord gegeven.

Deze vragen zijn op verzoek van het ministerie van SZW toegevoegd. Uit de halfjaarlijkse [energiearmoede monitor](#) onder gemeenten van TNO blijkt namelijk dat er nog veel gemeenten zijn die moeite hebben om de doelgroep te identificeren. Een belangrijke oorzaak hiervan ligt in de beperkingen van het delen van data. Huishoudens die een aanvraag hebben gedaan bij TNE behoren potentieel tot die doelgroep. Gemeenten kunnen deze data gebruiken om deze huishoudens op eigen inzicht passende ondersteuning te bieden.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De afgelopen maanden hebben het ministerie van SZW, de Stichting TNE en de VNG [gewerkt](#) aan een platform om deze data op een veilige en zorgvuldige manier te kunnen verstrekken aan gemeenten. Daarnaast zijn Energiebank, FIXbrigade, Milieu Centraal en de FIXbrigade betrokken

geweest om na te denken over hoe huishoudens ondersteund kunnen worden bij het verduurzamen van hun woning. De datadeling ondersteunt gemeenten in het vergroten van hun bereik onder de doelgroep. Het staat gemeenten vrij om van deze mogelijkheid gebruik te maken. Geïnteresseerde gemeenten worden gevraagd een samenwerkingsovereenkomst te ondertekenen. Na ondertekening van de overeenkomst ontvangen gemeenten de data vanuit TNE en kunnen zij starten met het benaderen van huishoudens. Vervolgens kan samen met het huishouden worden gekeken hoe zij het beste geholpen kunnen worden om hun energierekening te verlagen.

Gemeenten kunnen huishoudens direct benaderen, eventueel in samenwerking met het lokale energiehulpnetwerk. De resterende middelen uit de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Energiearmoede van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) kunnen hiervoor ingezet worden.

Gemeentesecretarissen ontvangen een aanvullend bericht vanuit de VNG. Dit bericht bevat informatie over de gebruikersovereenkomsten en een handreiking inclusief tips om huishoudens in energiearmoede te benaderen.

Tijdpad

Het tijdpad voor de datadeling tussen het Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE) en gemeenten is op dit moment nog niet definitief vastgesteld. Er wordt intensief gewerkt aan een zo spoedig mogelijke realisatie van deze datadeling. Zo kunnen gemeenten het komende stookseizoen aan de slag met het bieden van ondersteuning aan huishoudens om de energierekening verder te verlagen.

3. Nieuw: informatiepunt zetikdestap.nl

Vanuit [Simpel Switchen](#), een programma van de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), is er een nieuw informatiepunt voor inwoners gelanceerd: www.zetikdestap.nl. Dit online informatiepunt, een website, is bedoeld voor mensen met een arbeidsbeperking die een stap willen zetten in de participatieketen.

Iedereen verdient de kans om makkelijk en veilig te kunnen switchen van een uitkering naar een betaalde baan, een passende werkplek of terug, dat is het uitgangspunt van Simpel Switchen. Toch blijkt overstappen – bijvoorbeeld van uitkering naar werk, of van dagbesteding naar werk – in de praktijk vaak ingewikkeld. Daarom kijkt het programma ook nadrukkelijk vanuit het perspectief van de inwoner: wat wil iemand en waar loopt iemand tegenaan?

De partnerorganisaties Ieder(in) en MIND ontwikkelden in het kader van Simpel Switchen hiervoor dit centrale informatiepunt speciaal voor inwoners. Mensen krijgen duidelijke en toegankelijke informatie over de voor- en nadelen van een verandering: over stoppen met het werk dat ze doen omdat werken niet meer gaat of over wat de gevolgen zijn van bijvoorbeeld een switch van Wajong naar een betaalde baan. Ook wordt er doorverwezen naar adviseurs voor persoonlijk advies. Ook is zetikdestap.nl bedoeld om knelpunten te signaleren en waar mogelijk beleid aan te passen.

Samen zorgen we dat meer mensen de weg vinden

Neem een kijkje op zetikdestap.nl en deel de link in uw netwerk zodat meer mensen de weg naar

passende ondersteuning weten te vinden. Om zoveel mogelijk mensen te bereiken is er een communicatiekit beschikbaar met middelen om te gebruiken in uw eigen communicatie naar burgers en partners. Via [deze link](#) is de communicatiekit van zetikdestap.nl te vinden. Meer informatie over Simpel Switchen is te vinden op www.simpel-switchen.nl. [Hier](#) is het mogelijk voor bezoekers zich te abonneren op de nieuwsbrief van Simpel Switchen.

4. De minister van SZW erkent 26 Ontwikkelpaden

Per 1 september heeft de minister van SZW 26 Ontwikkelpaden erkend. Het gaat om 19 nieuwe en 7 gewijzigde Ontwikkelpaden van verschillende sectoren en branches. Een Ontwikkelpad brengt in beeld welke functies en specialisaties er zijn binnen een branche en via welke opleidingen werkzoekenden en werkenden hierop kunnen in- en doorstromen.

Publieke en private arbeidsmarktprofessionals kunnen Ontwikkelpaden gebruiken als instrument voor loopbaancoaching en scholingsadvies. Dit geldt ook voor klantmanagers van gemeenten en bedrijfsadviseurs van werkgeversservicepunten. In het Regionaal Beraad van de arbeidsmarktregio maken gemeenten met UWV, sociale partners, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) en vertegenwoordiging van het onderwijs afspraken over de inzet op de verschillende Ontwikkelpaden.

SLIM-scholingssubsidie

Er zijn nu Ontwikkelpaden beschikbaar voor de volgende sectoren: Groen, ICT, Kinderopvang, Schoonmaak, Techniek, Bouw & Energie en Zorg & Welzijn. Deze Ontwikkelpaden vallen, op het Ontwikkelpad Schoonmaak na, allemaal binnen de definitie maatschappelijk cruciale sectoren en komen daarom in aanmerking voor de [SLIM-scholingssubsidie](#). Tot en met 2027 is er € 73,8 miljoen subsidie beschikbaar.

Meer informatie

Via Rijksoverheid.nl/ontwikkelpaden vindt u meer algemene informatie over Ontwikkelpaden. Ook vindt u zo een totaaloverzicht van alle bestaande erkende Ontwikkelpaden. Op www.leeroverzicht.nl/branches is tevens per Ontwikkelpad te vinden welke opleiders de opleidingen uit de Ontwikkelpaden aanbieden.

5. Gemeente heeft een belangrijke rol bij het recht op kinderopvangtoeslag

Ouders die niet werken en een traject naar arbeidsinschakeling onder de Participatiewet volgen, maken ook aanspraak op kinderopvangtoeslag (KOT). Dit jaar heeft onderzoeksbureau Significant in opdracht van het Ministerie van SZW een verkenning uitgevoerd naar de werking van het recht op KOT en de Participatiewet. De hoofdvraag was: hoe werkt de Participatiewet voor ouders met jonge kinderen en in hoeverre worden zij belemmerd om deel te nemen aan een traject naar arbeidsinschakeling? Daarbij is in het bijzonder gekeken naar het recht op KOT.

Uit het onderzoek blijkt dat gemeenten de wetgeving op basis waarvan bepaald wordt of bijstandhouders recht hebben op KOT als complex ervaren. Vaak hebben zij geen duidelijk beeld van hun eigen rol hierin. Dit kan ertoe leiden dat ouders KOT (ten onrechte) niet aanvragen en bijstandsgerechtigden met jonge kinderen geen gebruik maken van de kinderopvang. Dit kan de toeleiding naar arbeidsparticipatie belemmeren. In het rapport staat een aantal aanbevelingen opgenomen hoe deze belemmering weg te nemen. Een belangrijke aanbeveling is dat gemeenten gebruik maken van hun beleidsvrijheid om te bepalen welke voorzieningen en activiteiten zij aanmerken als traject naar arbeidsinschakeling.

Samen met de VNG werkt SZW voor het eind van het jaar een voorstel uit hoe gemeenten beter geïnformeerd kunnen worden over hun rol en mogelijkheden. Hierbij betrekken we ook Dienst Toeslagen en Stichting Inlichtingenbureau.

Het eindrapport 'Kinderopvangtoeslag in de Participatiewet. Onderzoek naar het recht op kinderopvangtoeslag voor ouders met jonge kinderen in de bijstand' van onderzoeksbureau Significant is onlangs meegestuurd als [bijlage bij de kamerbrief Stand van zaken arbeidseis](#).

6. Tozo vorderingen bedrijfskapitalen

Tijdens de Covid-19 pandemie heeft de overheid getracht met coronasteun werkloosheid te voorkomen. Zelfstandigen ontvingen inkomensondersteuning via de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Ook konden zelfstandig ondernemers in aanmerking komen voor een bedrijfskrediet van maximaal € 10.157,-. Circa 24.000 zelfstandig ondernemers hebben gebruik gemaakt van deze lening. In totaal is een bedrag van 291 mln. aan Tozo leningen voor bedrijfskapitaal verstrekt.

Afgelopen halfjaar heeft het ministerie de terug- en invordering geïnventariseerd. Gebleken is dat van het totaal bedrag aan verstrekte leningen bedrijfskapitaal eind 2024 51,2% (149 miljoen euro) aan baten is gerealiseerd. Op basis van informatie van gemeenten is een grove inschatting gemaakt over de nog te verwachten opbrengsten op landelijk niveau. Dat gaat nog om 10% tot 20% van de verstrekte leningen. Naar verwachting wordt in totaal circa 65% - 70% aan baten behaald.

De inventarisatie laat ook aanzienlijke verschillen zien in de mate waarin gemeenten hebben kunnen terugvorderen. Gemeenten die een hoog bedrag aan leningen verstrekt hebben, realiseren procentueel minder dan het landelijk gemiddelde aan baten. Maar ook de manier waarop en de intensiteit waarmee geprobeerd wordt de vorderingen te innen lijkt een verklaring te zijn voor de verschillen tussen gemeenten.

Het bedrijfskapitaal Tozo is aan zelfstandig ondernemers in de vorm van een rentedragende geldlening verstrekt met de bijbehorende voorwaarden die daaraan zijn verbonden. Gemeenten hebben zich daarbij verbonden inspanningen te verrichten om de bedrijfskredieten terug en in te vorderen als niet aan de betalingsverplichtingen wordt voldaan.

Het is van belang om zelfstandig ondernemers te ondersteunen bij de afbetaling waar dit nodig is. Het is echter ook van belang dat zelfstandig ondernemers de betalingsverplichtingen nakomen zodra dit vereist en mogelijk is. Beïnvloeding van markt en concurrentiepositie van ondernemers moet immers worden voorkomen. Bij problemen in de afbetaling of om een faillissement te voorkomen, kunnen gemeenten een betalingsregeling treffen. In dat geval kan de direct opeisbare vordering nog minimaal vijf jaar nadat deze is opgeëist en teruggevorderd worden afgelost. Het streven is ook, vanuit het principe van rechtvaardigheid en rechtsgelijkheid, om grote verschillen tussen gemeenten in de mate van afhandeling van de vorderingen te voorkomen.

Het ministerie van SZW doet nadrukkelijk een beroep op gemeenten om zich in te spannen nog zoveel mogelijk vorderingen te innen.

7. Vangnet Participatiewet uitgebreid voor gemeenten met meerjarige tekorten

Met ingang van 1 januari 2026 is de [uitbreiding van het vangnet Participatiewet](#) van kracht.

Gemeenten ontvangen jaarlijks een budget voor bijstand en loonkostensubsidies van het Rijk. Indien een gemeente budget overhoudt, dan mag zij dit houden en is dit vrij besteedbaar. Tekorten op het budget dienen gemeenten in principe zelf op te vangen. Door middel van het vangnet Participatiewet wordt het eigen risico dat een gemeente in enig jaar op haar bijstandsbudget loopt beperkt tot maximaal 10%.

Per 1 januari 2026 wordt het vangnet Participatiewet uitgebreid. Gemeenten die meerdere jaren achter elkaar te maken hebben met tekorten op het bijstandsbudget kunnen hiermee in aanmerking komen voor een verlaagde eigenrisicodrempel.

Toelichting

Voor het reguliere vangnet geldt nu een eigenrisicodrempel van 7,5% voor gemeenten met een tekort op het bijstandsbudget om in aanmerking te komen voor een vangnetuitkering. Het tekort tussen de 7,5% en 12,5% wordt voor de helft vergoed, het tekort boven de 12,5% volledig. Met de uitbreiding wordt voor gemeenten die te maken hebben met meerjarige tekorten de eigenrisicodrempel in twee stappen verlaagd. Dit vermindert de financiële druk voor gemeenten die meerjarig in het reguliere vangnet zitten, en kan een oplossing bieden voor gemeenten met meerjarige tekorten die voorheen niet in aanmerking kwamen voor het (reguliere) vangnet.

De verlaging van de eigenrisicodrempel geldt voor gemeenten die in 3 van 4 opeenvolgende jaren, waaronder het laatste budgetjaar, een tekort van 5% of groter realiseren op het bijstandsbudget. Deze gemeenten kunnen dan in aanmerking komen voor een uitgebreide vangnetuitkering met een eigenrisicodrempel van 5%. Het tekort tussen de 5% en 10% wordt dan voor de helft vergoed, het tekort boven de 10% volledig. Wanneer deze tekorten nog twee jaar aanhouden, kan een gemeente in het derde jaar in aanmerking komen voor een verdere daling van de eigenrisicodrempel naar 2,5%. De vergoeding volgt dan vanaf 2,5% dezelfde getrapte structuur. Voor gemeenten die niet in aanmerking komen voor het uitgebreide vangnet blijft het reguliere vangnet bestaan, met een eigenrisicodrempel van 7,5%.

Gemeenten kunnen voor het eerst in aanmerking komen voor het uitgebreide vangnet over het budgetjaar 2025. Aanvragen hiervoor dienen vóór 15 augustus 2026 bij de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet ingediend te worden. Voor meer informatie over de voorwaarden en aanvraagprocedure kunt u terecht op de website van de [Toetsingscommissie vangnet Participatiewet](#).

8. Belastingplan 2025: Compensatie aan medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven

De Tweede Kamer heeft het [amendement Van Kent](#) aangenomen. Daarmee is voor het jaar 2025 € 40 miljoen beschikbaar gekomen om medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven compensatie te bieden voor de nadelige gevolgen van fiscale maatregelen uit het Belastingplan 2025. Gemeenten wordt gevraagd om hun sociaal ontwikkelbedrijf in staat te stellen om deze compensatie uit te keren.

De VNG, Cedris en het ministerie van SZW hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over de compensatie van medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven.

Uitvoering

Eenvoud is leidend bij de uitvoering van het amendement. De leidt ertoe dat alle medewerkers die in dienst zijn bij een sociaal ontwikkelbedrijf én onder de cao Sociale werkvoorziening of onder de cao Aan de slag vallen compensatie ontvangen. Het bedrag aan compensatie is voor iedere medewerker gelijk. Dit is dus niet afhankelijk van het loon, de arbeidsduur of het moment waarop iemand in dienst is gekomen.

Voor 2025 komt de compensatie uit op minimaal € 444 bruto per persoon. Dit is € 37 per maand. Sociaal ontwikkelbedrijven zullen dit aan hun medewerkers uitkeren.

De staatssecretaris Participatie en Integratie roept gemeenten op om er zo mogelijk voor te zorgen dat de compensatie geen nadelige gevolgen heeft voor de hoogte van een eventuele aanvullende bijstandsuitkering die een deel van de medewerkers ontvangt.

Financiering

Ter financiering ontvangen gemeenten budget van het Rijk. De € 40 miljoen wordt bij decembercirculaire 2025 aan gemeenten uitgekeerd. Om te voorkomen dat iedere gemeente hierover apart afspraken met haar sociaal ontwikkelbedrijf moet maken, wordt het budget in principe toebedeeld aan de grootste gemeente rondom een sociaal ontwikkelbedrijf. Ten behoeve van de verdeling vindt een uitvraag plaats bij sociaal ontwikkelbedrijven en een aantal gemeenten. Deze uitvraag ziet op het aantal medewerkers dat op 1 september 2025 in dienst is.

Het verzoek aan deze grootste gemeenten is om het budget dat zij ontvangen 1-op-1 door te geven aan het sociaal ontwikkelbedrijf.

Het budget dat een gemeente ontvangt, zal vooruitlopend op de decembercirculaire worden gepubliceerd op VNG.nl. Bij de vaststelling van het budget per gemeente wordt tevens de precieze hoogte van de compensatie per medewerker vastgesteld. Dit zal naar verwachting half oktober zijn. Houd hiertoe de communicatie van de VNG en Cedris in de gaten.

Gevolgen motie Klaver c.s.

Ook voor 2026–2028 is bij Prinsjesdag door het kabinet voorzien in compensatie voor medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven. Echter, het ziet ernaar uit dat er met de [motie Klaver c.s.](#) een structurele oplossing voor het financiële nadeel van een bredere groep werknemers met een laag inkomen komt. De compensatie in de jaren 2026-2028 zal daarmee in principe niet meer nodig zijn. Hier volgt op een later moment definitieve berichtgeving over.

9. Publieke en private partijen gaan landelijk intensiever samenwerken aan de (regionale) arbeidsmarkt

Convenant Landelijk Beraad Arbeidsmarktinfrastructuur ondertekend

Het ontwikkelen en uitvoeren van de landelijke meerjarenagenda, het bevorderen van de samenhang tussen landelijke en regionale arbeidsmarktinitiatieven, en het versterken van de publiek-private samenwerking op landelijk en regionaal niveau. Dit zijn de doelen van het Landelijk Beraad dat wordt ingesteld als gevolg van de voortgaande hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur. Publieke en private partijen hebben daarvoor op maandag 22 september jl. het samenwerkingsconvenant getekend. Het Landelijk Beraad start op 1 januari 2026.

Naast de genoemde doelen gaat straks het Landelijk Beraad onder meer aan de slag met het aanpakken van vraagstukken in de landelijke meerjarenagenda. Er wordt toegewerkt naar een landelijke meerjarenagenda op 1 januari 2026.

De partners in het landelijk beraad zijn:

- De ministeries van SZW, OCW en EZ
- Gemeenten (VNG, G4 en G40, Divosa)
- UWV
- VNO-NCW en MKB-Nederland
- De vakbonden FNV, CNV en VCP
- MBO Raad en de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO)
- Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)

Het Landelijk Beraad komt minstens viermaal per jaar bijeen. (Tijdelijke) thematafels kunnen werken aan specifieke onderwerpen. Het secretariaat wordt verzorgd door het ministerie van SZW.

Daarnaast zetten genoemde partijen zich in om per 1 januari aanstaande in elke arbeidsmarktregio een regionaal werkcentrum te realiseren. In het werkcentrum wordt in een publiek private samenwerking ondersteuning geboden aan alle inwoners en werkgevers met vragen over (ander) werk of scholing.

10. Maatwerk kostendelersnorm artikel 18 Participatiewet

Bij de plenaire behandeling op 17 april 2025 van het wetsvoorstel Participatiewet in balans heeft het Tweede Kamerlid Ceder (ChristenUnie) een motie ingediend over ‘gemeenten informeren over hun bevoegdheden ten aanzien van de kostendelersnorm’ (36 582, nr. 61). Deze motie is tijdens het debat door de staatssecretaris Participatie en Integratie van SZW oordeel Kamer gegeven. Vervolgens is de motie tijdens de stemmingen van 22 april jl. aangenomen. De motie verzoekt de regering om gemeenten expliciet te informeren dat zij reeds de bevoegdheid hebben om, bij gerechtvaardigde omstandigheden, specifieke personen na periodieke toetsing voor onbepaalde tijd uit te sluiten van de kostendelersnorm.

In Gemeentenieuws SZW [2021-6](#) (onderwerp 13) en [2022-2](#) (onderwerp 3) werd reeds bericht over maatwerk bij de kostendelersnorm. Afhankelijk van het individuele geval en de persoonlijke omstandigheden hebben gemeenten ruimte om maatwerk toe te passen. Dit geldt ook voor het uitzonderen van de kostendelersnorm. Gemeenten is verzocht om gebruik te maken van de bestaande uitzonderingsmogelijkheid van maatwerk op grond van artikel 18, eerste lid, Participatiewet bij het al dan niet toepassen van de kostendelersnorm.

De wetgever geeft geen maximum aan de tijdelijkheid bij uitzonderingen van de kostendelersnorm. Uiteraard kan de kostendelersnorm niet categoriaal worden uitgezonderd en ook niet onbeperkt. Afhankelijk van het individuele geval en de persoonlijke omstandigheden hebben gemeenten ruimte om maatwerk toe te passen op grond van artikel 18, eerste lid, Participatiewet. Zo ook dus bij het tijdelijk uitzonderen van de toepassing van de kostendelersnorm.

Samen met Divosa en de VNG werkt SZW met het actualiseren van de twee bestaande handreikingen [Maatwerk Participatiewet voor dak- en thuisloze jongeren](#) en [Handreiking maatwerk Participatiewet bij verblijf in en uitstroom uit instellingen](#) aan een online handreiking voor gemeenten over de manier waarop gemeenten binnen de kaders van de Participatiewet

maatwerk kunnen bieden bij de ondersteuning van jongeren in een kwetsbare positie. Daarmee bevorderen we dat gemeenten ook daadwerkelijk maatwerk toepassen.

11. Wijzigingen in systematiek financiering inburgering voor gemeenten

Er komen verschillende wijzigingen vanaf 2026 voor de specifieke uitkering (SPUK) voor de Wet inburgering 2021. Deze zijn van invloed op de omvang van de uitkering. Het betreft de invoering van prestatiebekostiging, verandering van de SPUK Onderwijsroute en aanpassing van het betaalritme.

In 2026 wordt prestatiebekostiging ingevoerd. Dat houdt in dat het aantal voltooide inburgeringstrajecten meeweegt in de verdeling van het beschikbare budget voor asielstatushouders onder gemeenten. Het gaat hierbij om de verdeling van 10% van de gemiddelde trajectprijs voor de leerroutes. In 2026 gaat het om het aantal voltooide trajecten in het jaar 2024 (het zogeheten jaar t-2, afgezet tegen 2026 oftewel jaar t).

SPUK Onderwijsroute

Momenteel is er een aparte SPUK Onderwijsroute voor de middelen die gemeenten besteden aan die leerroute binnen het inburgeringsstelsel. Die uitkering gaat verdwijnen en wordt onderdeel van de reguliere SPUK Inburgeringsvoorzieningen vanaf 2026. Het budget voor de Onderwijsroute wordt dus toegevoegd aan de SPUK Inburgeringsvoorzieningen. Belangrijk verschil vanaf 2026 is ook dat gemeenten een vast bedrag ontvangen per inburgeraar in de Onderwijsroute. De omvang van het beschikbare budget beweegt dus mee.

Aanpassing betaalritme

Daarnaast verandert volgend jaar het betaalritme van de SPUK inburgeringsvoorzieningen. Aanleiding zijn signalen van gemeenten over een discrepantie in het betaalritme van de SPUK met de kosten van gemeenten. Voor cohorten vanaf 2026 geldt een nieuw betaalritme: gemeenten ontvangen 40% van de uitkering in het eerste jaar na huisvesting, 30% in het tweede en 30% in het derde jaar na huisvesting. Voorheen was dat 61%, 31% en 8%. De verwachting is dat met deze aanpassing het betaalritme beter aansluit op de jaarlijkse kosten van gemeenten.

Gedetailleerde informatie over de wijzigingen staat in de beschikking die gemeenten hebben gekregen in september. Meer informatie over inburgering en financiering vindt u op [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl). Heeft u vragen over de SPUK's inburgering? Mail dan naar Financieringwetinburgering@minszw.nl.

12. Save the date: Congres 5 jaar Amsterdamse Familieschool 6 november 2025

De gemeente Amsterdam en de Gelijke Kansen Alliantie organiseren het Familieschool Congres. De Amsterdamse Familieschool is van een vernieuwend initiatief inmiddels overgegaan in een impactvolle beweging. Al 5 jaar bouwt de Amsterdamse Familieschool aan kansengelijkheid voor ieder kind en iedere jongere. Het is nu tijd om terug te kijken op wat er is bereikt én om vooruit te kijken naar wat nodig is om kansengelijkheid voor elk kind te realiseren. Eind september opent de officiële inschrijving van het Familieschool Congres. Wilt u zich alvast aanmelden en een herinnering ontvangen als de inschrijving opent? Vul dan [hier](#) het formulier in. Boek het congres in ieder geval vast in uw agenda.

Het congres vindt plaats op donderdag 6 november 2025, van 13:00-18:00. De locatie is [Theater De Meervaart, Meer en Vaart 300, 1068 LE Amsterdam](#).

Het congres is bedoeld voor iedereen die zich betrokken voelt bij de Familieschool of hierin geïnteresseerd is — zoals onderwijsprofessionals en medewerkers van maatschappelijke organisaties (denk aan welzijn, jeugdzorg, gezondheid, sport, etc.), binnen én buiten Amsterdam. Het congres is ook bedoeld voor beleidsmakers die willen leren van een succesvolle praktijk.

13. Congres Samen Opgeteld & programma Verbinden Schuldendomein – 3 december

Op 3 december 2025 organiseert de VNG een bijzonder gecombineerd congres: het congres Samen Opgeteld en de slotbijeenkomst van het programma Verbinden Schuldendomein. Centraal staat het werken aan een toekomst zonder schulden, in het bijzonder voor jongeren. Hoe kunt u als gemeente of samenwerkingspartner bijdragen aan een toekomst zonder schulden? Hoe ziet dat eruit in de dagelijkse praktijk? En: hoe kunnen we met elkaar méér bereiken? Registreer u [hier](#). U ontvangt een mail zodra het gevarieerde (keuze)programma met inspirerende sprekers bekend is.

Het jaarlijks terugkerend congres Samen Opgeteld is ontstaan vanuit overheidsinstanties en maatschappelijk hulpverleners om krachtenbundeling op het gebied van het voorkomen van schulden bij jongeren te stimuleren.

14. Conferentie Handhaving Sociale Zekerheid in de Praktijk

Graag nodigt het ministerie van SZW gemeenteprofessionals die zich bezig houden met handhaving en naleving van de Participatiewet uit voor de conferentie Handhaving Sociale Zekerheid in de Praktijk.

Na een intensief traject is het wetsvoorstel Handhaving sociale zekerheid vlak voor de zomer naar de Tweede Kamer gestuurd. Nu is het moment aangebroken om samen vooruit te blikken en te verkennen hoe deze nieuwe wet in de praktijk vorm zal krijgen. Daarom organiseert SZW conferentie Handhaving Sociale Zekerheid in de Praktijk.

Deze conferentie markeert het begin van de 'implementatiefase' en biedt een mooie gelegenheid om kennis te delen en inzichten te verwerven. Tijdens de conferentie nemen we de deelnemers mee in de belangrijkste aspecten van het wetsvoorstel. Vervolgens gaan we in workshops met elkaar in gesprek over deze thema's, zoals het wettelijk afwegingskader en het maatregelenbeleid. Deze gesprekken bieden inzicht in de vragen en behoeften die leven rondom de implementatie. Bovendien kunnen ze bijdragen aan het bevorderen van uniformiteit in de uitvoering. Het belooft een informatieve en interactieve middag te worden.

De conferentie vindt plaats op 10 november van 12.00-17.30 uur in Green Village te Nieuwegein (Blokhoeve 7, Nieuwegein). Aanmelden kan via [deze link](#). Indien deze conferentie ook interessant kan zijn voor collega's, stuur deze link gerust naar hen door.

15. Online themabijeenkomst CompetentNL

CompetentNL, de nationale skillstaal die arbeidsmarkt en onderwijs met elkaar verbindt is in eerste basisversie live.

Staatssecretaris Nobel gaf hiertoe het startsein tijdens de Startconferentie Nederland Competent op 24 september jl. Wat betekent een publieke skillstaal voor de bemiddeling van

cliënten voor gemeenten? En op welke manier kunnen gemeenten gebruik gaan maken van CompetentNL in hun dienstverlening aan burgers?

Dat bespreken we in de Online thema-bijeenkomst van **4 november tussen 12.00 en 13.30 uur** met inhoudsdeskundigen van UWV en SBB en gasten zoals de VNG.

Aanmelden kan vanaf 10 oktober [via deze link](#).

16. Nieuwe tijdvakken voor subsidie uit het ESF+

Arbeidsmarktregio's

Het derde en laatste tijdvak voor het hoofdstuk Arbeidsmarktregio's (2b) van de [subsidieregeling Europees Sociaal Fonds Plus \(ESF+\) 2021-2027](#) is op 1 oktober 2025 middels een wijzigingsregeling opengesteld. Het doel van deze regeling is om mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie te ondersteunen bij het toetreden tot de arbeidsmarkt, bij het vinden van ander werk, of bij het realiseren van meer (declarabele) uren werk.

Het aanvraagtijdvak loopt van 1 oktober 2025 (09.00 uur) tot en met 30 januari 2026 (17.00 uur). Voor de precieze aanvraagcriteria kunnen gemeenten terecht op [Subsidieregeling ESF+ 2021-2027](#) (hoofdstuk 2b Arbeidsmarktregio's) en op de website van [Uitvoering Van Beleid](#).

Sociale innovatie en sociale inclusie

Centrumgemeenten kunnen voor hun arbeidsmarktregio subsidie voor Sociale inclusie aanvragen tot en met 31 oktober 2025 (17:00 uur). Doel van deze subsidie is het ondersteunen van mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie op het terrein van maatschappelijke participatie, om (verdere) stappen op of richting de arbeidsmarkt te kunnen zetten.

Tot slot is het aanvraagtijdvak voor het hoofdstuk Sociale innovatie voor de arbeidsmarktparticipatie en sociale inclusie van statushouders, Oekraïense ontheemden en arbeidsmigranten op 1 juli opengesteld. Er is € 10 miljoen subsidie beschikbaar voor onderzoek en innovatieve projecten om de arbeidsmarktparticipatie en sociale inclusie van statushouders, Oekraïense ontheemden en arbeidsmigranten te bevorderen. De subsidie kan worden aangevraagd door de centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's tot en met 9 januari 2026 (17:00 uur).

Voor de precieze aanvraagcriteria kunnen gemeenten terecht op [Subsidieregeling ESF+ 2021-2027](#) (hoofdstuk 2d Sociale inclusie en hoofdstuk 2h Sociale innovatie voor de arbeidsmarktparticipatie en sociale inclusie van statushouders, Oekraïense ontheemden en arbeidsmigranten) en op de website van [Uitvoering Van Beleid](#).

De ESF+ middelen kunnen onder de drie bovenstaande tijdvakken tevens ingezet worden ter ondersteuning van dakloze (EU-)burgers, voor onder andere de opvang en begeleiding naar werk of thuisland. Vanuit SZW wordt ondersteuning geboden aan gemeenten bij het aanvragen van deze middelen voor de arbeidsmarktregio's.

17. Save the date: ESF event 2025

Op maandag 3 november aanstaande (10.00 uur - 17.00 uur) organiseert het ministerie van SZW het ESF event 2025 voor aanvragers, uitvoerders en andere betrokkenen bij het Europees Sociaal Fonds.

Op deze dag laten wij zien dat het Europees Sociaal Fonds werkt. Er worden mooie praktijkverhalen achter de cijfers gepresenteerd die nieuwe inzichten kunnen bieden in de

uitvoering. Benieuwd naar de nieuwe ESF periode? U krijgt een blik op de toekomst van het ESF na 2027. Ook kunt u zich inschrijven voor inspirerende workshops en een panelgesprek bijwonen.

Het event vindt plaats in Amersfoort.

Wilt u zich aanmelden? Mail dan naar: esfevent2025@minszw.nl.

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie

Datum

29-09-2025

Onze referentie

2025-

Opgesteld door

Persoonsgegevens

Bijlage(n)

3

Aan

Minister van SZW en Staatssecretaris

nota

Gemeentenieuws van SZW 2025-5

Aanleiding

Hierbij ontvangt u de teksten voor het Gemeentenieuws van SZW 2025-5. U verstuurt het Gemeentenieuws gemiddeld vijf tot zeven keer per jaar naar geabonneerde lezers via e-mail. Dit betreft voornamelijk gemeentelijke medewerkers, maar ook andere geïnteresseerden. Het Gemeentenieuws van SZW is tevens te raadplegen via Rijksoverheid.nl. De Tweede en Eerste Kamer ontvangen het Gemeentenieuws middels bijgaande brieven. Het gaat om teksten die feitelijke informatie bevatten voor gemeenten en doorgaans geen risico's of andere bijzonderheden kennen, tenzij anders vermeld.

Geadviseerd besluit

Gaat u akkoord met de bijdragen in het Gemeentenieuws?

Kernpunten

Belangrijk punt is dat het gemeentenieuws pas na het Bestuurlijk Overleg (van 9 oktober 2025) tussen VNG en SZW kan worden gepubliceerd. Dit hangt samen met het achtste artikel (Belastingplan 2025: Compensatie aan medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven).

Het Gemeentenieuws van SZW 2025-5 gaat in op de volgende onderwerpen:

1. Routekaart Financiële Zorgen uitgebreid met preventie, checklists en businesscase VISH
2. Datadeling van het Tijdelijk Noodfonds Energie met gemeenten voor aanvullende ondersteuning aan huishoudens om energiekosten te verlagen.
3. Nieuw: informatiepunt zetikdestap.nl
4. De minister van SZW erkent 26 Ontwikkelpaden
5. Gemeente heeft een belangrijke rol bij het recht op kinderopvangtoeslag
6. Tozo vorderingen bedrijfskapitalen
7. Vangnet Participatiewet uitgebreid voor gemeenten met meerjarige tekorten
8. Belastingplan 2025: Compensatie aan medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven
9. Publieke en private partijen gaan landelijk intensiever samenwerken aan de (regionale) arbeidsmarkt
10. Maatwerk kostendelersnorm artikel 18 Participatiewet

11. Wijzigingen in systematiek financiering inburgering voor gemeenten
12. Save the date: Congres 5 jaar Amsterdamse Familieschool 6 november 2025
13. Congres Samen Opgeteld & programma Verbinden Schuldendomein – 3 december
14. Conferentie Handhaving Sociale Zekerheid in de Praktijk
15. Online themabijeenkomst CompetentNL
16. Nieuwe tijdvakken voor subsidie uit het ESF+
17. Save the date: ESF event 2025

Datum
29-09-2025

Onze referentie
2025-

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Bijdragen Gemeentenieuws van SZW 2025-5	Bijlage bij verzending	
2	Brief aan Eerste Kamer	Verzenden aan EK	
3	Brief aan Tweede Kamer	Verzenden aan TK	